

KASBIY STANDART

Raqs san'ati faoliyati

Reyestr raqami:

QR kod

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Raqs san'ati faoliyati san'at va madaniyat sohasi hisoblanadi. U madaniy-ma'rifiy muassasalar, ta'lim muassasalari, ijtimoiy va sport tashkilotlari hamda xususiy studiyalarda faoliyat yurituvchi mutaxassislariga tatbiq qilinadi. Ushbu kasbiy standart aynan shu yo'nalishdagi malakali mutaxassislar tayyorlash, ularning faoliyatini muvofiqlashtirish va samaradorligini baholashda me'yoriy-metodik asos sifatida xizmat qiladi. Shu bilan birga, mazkur standart madaniyat va san'at muassasalarida kadrlar siyosati, ijodiy jamoalarning tashkil etilishi va boshqarilishi, xalq merosini saqlash va ommalashtirish, shuningdek, yoshlar ongiga milliy qadriyatlarni singdirish jarayonlarida muhim o'rin tutadi.

Bu standart ta'lim muassasalari uchun o'quv dasturlari yaratishda, kasbiy malaka oshirish tizimini yo'lga qo'yishda, hamda folklor, etnografiya va xalq amaliy san'ati yo'nalishlaridagi faoliyatni tubdan rivojlantirishda yo'l-yo'riq vazifasini bajaradi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

ansambl – milliy kuy-qo'shiqlar, raqslar va san'at turlarini uyg'unlashtirib ijro etuvchi, xalqning madaniy merosini sahnada zamonaviy san'at talablariga uyg'un holda namoyon etuvchi ijodiy jamoa;

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

bolalar teatr studiyasi – yosh avlodda sahna san'atiga muhabbat uyg'otish, ularning badiiy-estetik didini rivojlantirish, aktyorlik mahorati, sahna nutqi, ijodiy fikrlash va obrazli ifoda ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan tizimli mashg'ulotlar jarayoni;

dekorativ-amaliy va tasviriy san'at studiyasi – milliy amaliy bezak san'atini, qo'l mehnati va tasviriy san'at an'alarini o'rgatish, yoshlarni milliy madaniy merosga hurmat ruhida tarbiyalash, ularda ijodkorlik va estetik tafakkurni rivojlantiruvchi ijodiy muhit;

folklor – xalqning ko'p asrlik ijtimoiy-tarixiy tajribasini, urf-odat va an'alarini, hayot tarzini aks ettiruvchi og'zaki va amaliy ijod namunalari majmuasi bo'lib, u milliy ma'naviyatning ma'naviy qudrati va estetik jihatdan tarbiyaviy ahamiyatini ifoda etadi;

folklor-etnografik ansambl – xalq an'anaviy marosimlarini, urf-odat va turmush tarzini sahnaviy vositalar yordamida qayta tiklash, madaniy merosni hayotga yaqin holda namoyon qilish orqali milliy o'zlikni mustahkamlovchi ijodiy yo'nalish;

ijrochi – ashula aytuvchi yoki biror muzika asbobida chaladigan musiqachi;

improvizator – oldindan tayyorgarliksiz muzika asarini yaratuvchi, badiha tarzida ijro etish;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mehnat funksiyasi – kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:
O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 20-yanvardagi "Madaniy faoliyat va madaniyat tashkilotlari to'g'risida"gi O'RQ-668-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 4-fevraldagi "Milliy raqs san'atini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4584-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustdagi "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 275-son-Qarori (IFUT-2.1).

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

IFUT – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlarining umumdavlat tasniflagichi;

MMR – Milliy malaka ramkasi;

MMK – Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori;

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Raqs san'ati faoliyati	
2.	Faoliyatning asosiy maqsadi:	Raqs san'ati sohasidagi mutaxassislarning asosiy maqsadi – raqsni ijodiy va texnik jihatdan yuqori saviyada hamda samarali tarzda namoyish etish, raqs bilim va ko'nikmalarini tarbiyalash va ommalashtirish, shuningdek, madaniy merosni saqlash va rivojlantirishdir	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	S seksiyasi-San'at, sport va dam olish 90-Badiiy ijod va ijro san'ati sohasidagi faoliyat 90.1-Badiiy ijod sohasidagi faoliyat 90.13-Boshqa san'at ijodkorligi sohasidagi faoliyat 90.13.0-Boshqa san'at ijodkorligi sohasidagi faoliyat	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Raqs san'ati sohasida faoliyat yurituvchi mutaxassislarning kasbiy kompetensiyalari, malakalari va ish vazifalarini belgilaydi. U xoreograflar, raqs ansambli va estrada raqs artistlari, musiqa va san'at maktablari hamda maktabgacha ta'lim tashkilotlari xoreograflarini qamrab oladi.	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		26531004 Xoreograf	5
		34350029 Estrada raqs artisti	5
		34350036 Havaskorlik raqs (teatr) jamoasi rahbari	5
		34350103 Xalq raqs ansambli artisti	5
		34350104 Xalq raqslarini sahnalashtiruvchisi	5

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1.	26531004-Xoreograf	A1.5	Raqs dasturlarini yaratish va sahnalashtirish	A1.01.5	Turli janr va uslublardagi raqslarni professional darajada tayyorlash
				A1.02.5	Katta guruhlar yoki ansambllar uchun repertuar dasturlarini ishlab chiqish
				A1.03.5	Sahna effektlari, kostyumlar va rekvizitlarni ijodiy ravishda uyg'unlashtirish
		A2.5	Ijodiy guruhlarini boshqarish va murabbiylik qilish	A2.01.5	Raqschilarni individual va guruh bo'yicha professional tayyorlash
				A2.02.5	Ijodiy guruhlar ishini rejalashtirish, boshqarish va baholash
				A2.03.5	Mentorlik va malaka oshirish jarayonlarini tashkil etish
		A3.5	Ijodiy loyihalarni boshqarish va nazorat qilish	A3.01.5	Konsert, festival va boshqa tadbirlar uchun professional sahna loyihalarini amalga oshirish
				A3.02.5	Loyihaning sifat va muddatga muvofiqligini ta'minlash
				A3.03.5	Yangi ijodiy g'oyalarni ishlab chiqish va joriy etish
2.	34350029-Estrada raqs artisti	B1.5	Estrada raqs ijrochiligini badiiy-talab darajasida bajarish	B1.01.5	Raqs texnikasi, plastika, dinamika va sahna harakatlarini yuqori darajada ijro etish
				B1.02.5	Musiqi ritmi, tempi va kayfiyatiga mos holda raqs kompozitsiyasini badiiy ifodalash
				B1.03.5	Solo, duet yoki guruh shaklidagi chiqishlarda sahna madaniyati va ekspressiyani namoyon etish
		B2.5	Raqs kompozitsiyalarini sahnaga tayyorlash va repetitsiya jarayonlarida ishtirok etish	B2.01.5	Xoreograf ko'rsatmalariga muvofiq raqs elementlarini o'rganish va takomillashtirish
				B2.02.5	Repetitsiya jarayonida harakatlar uyg'unligini, aniq ritmni va dramaturgik izchillikni saqlash

		B3.5	Sahnadagi obrazni yaratish	B2.03.5	Sahnaga chiqish oldidan texnik tayyorgarlik, jamoa bilan muvofiqlik va sinxronlikni ta'minlash
				B3.01.5	Har bir chiqish uchun mos obraz, xarakter va mimik ifodalar tizimini ishlab chiqish
				B3.02.5	Kostyum, grim va rekvizitlar bilan ishlash orqali obrazning badiiy yaxlitligini ta'minlash
				B3.03.5	O'z ijodiy qobiliyatini rivojlantirish, yangi uslublar, shakllar va raqs texnikalarini o'zlashtirish
3.	34350036- Havaskorlik raqs (teatr) jamoasi rahbari	D1.5	Raqs (yoki teatr) jamoasi ijodiy faoliyatini rejalashtirish va boshqarish	D1.01.5	Jamoaning yillik ijodiy rejasi, repertuar siyosati va ijro dasturlarini shakllantirish
				D1.02.5	Asarlarni tanlash, sahna ko'rinishlarini badiiy-g'oyaviy konsept asosida loyihalash
				D1.03.5	Mashg'ulotlar jarayonini tashkil etish va ijodiy intizomni ta'minlash
		D2.5	Raqs qo'shiqlari va sahna ko'rinishlarini o'rgatish hamda ijrochilar mahoratini rivojlantirish	D2.01.5	Raqs texnikasi, sahna madaniyati, plastika va ritm bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish
				D2.02.5	Yangi raqs kompozitsiyalarini bosqichma-bosqich o'rgatish
				D2.03.5	Jamoa a'zolarining ijrochilik salohiyatini baholash va individual rivojlanish bo'yicha tavsiyalar berish
		D3.5	Madaniy tadbirlar, konsertlar va chiqishlarni tashkil etish hamda jamoani namoyish etish	D3.01.5	Konsert, ko'rik-tanlov, festivallar uchun sahna chiqishlarini tayyorlash va rejalashtirish
				D3.02.5	Jamoaning tashqi hamkorlar, madaniyat muassasalari va tashkilotlar bilan aloqalarini yo'lga qo'yish
				D3.03.5	Sahna liboslari, rekvizitlar, texnik jihozlar bilan ta'minlanganligini nazorat qilish va chiqish jarayonini boshqarish
4.	34350103-Xalq raqs ansambli artisti	E1.5	Guruh va bo'limni sahnada boshqarish, sahna tartibini nazorat qilish	E1.01.5	Guruh va bo'limni sahnada boshqarish va harakatlarni tartibga solish
				E1.02.5	Sahna ijrosi davomida xatoliklarni aniqlash va tuzatish

5.	34350104-Xalq raqslarini sahnalashtiruvchi	E2.5	Yangi raqs qismlarini o'rganish, sahna kompozitsiyalarini sozlash va murabbiy bilan ishlash	E1.03.5	Ansambl a'zolarining sahna tayyorgarligini nazorat qilish va rag'batlantirish
				E2.01.5	Yangi raqs qismlarini o'rganish va sahnaga moslashtirish.
				E2.02.5	Murabbiy bilan birga sahna kompozitsiyasining badiiy va texnik tafsilotlarini aniqlash
		E3.5	Raqqoslarni sahna texnikasi va ijrosiga o'rgatish	E2.03.5	Raqs sahnasi uchun kiyim, rekvizit va sahna makonini optimallashtirishda maslahat berish
				E3.01.5	Raqqoslarga sahna texnikasini o'rgatish
				E3.02.5	Raqs kombinatsiyalarini mashq qilish jarayonida to'g'ri bajarilishini nazorat qilish
				E3.03.5	Yangi artistlarni sahnada mustaqil ishlashga tayyorlash va ularni rivojlantirish
		F1.5	Xalq raqslarini sahnalashtirish konsepsiyasini ishlab chiqish	F1.01.5	Raqs g'oyasi, syujeti, obrazlari va badiiy yechimlarini belgilash
				F1.02.5	Musiqqa, harakat, libos va sahna dizaynining umumiy konsepsiyasini yaratish
				F1.03.5	Milliy raqs maktabi uslublarini tanlash va kreativ yechimlar ishlab chiqish
		F2.5	Raqs kompozitsiyasini to'liq rejissyor-xoreografik ishlanma sifatida yaratish	F2.01.5	Xoreografik partiyalar, guruh harakatlari va ritmik tuzilmani rejalashtirish
				F2.02.5	Raqschilarga texnika, ekspressiya va sahnaviy obraz bo'yicha talablar qo'yish
				F2.03.5	Repetitsiya jarayonini boshqarish va badiiy sifati uchun mas'ul bo'lish
		F3.5	Sahna qo'yilmasining badiiy va texnik uyg'unligini ta'minlash	F3.01.5	Libos, yoritish, musiqa va dekoratsiyaning bir-biriga mosligini nazorat qilish
				F3.02.5	Sahnadagi harakatlar xavfsizligi va professional talablarni bajarish
				F3.03.5	Tomoshabin uchun ta'sirchan badiiy ko'rinish yaratishni tashkil etish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Xoreograf
Mashg'ulot nomining kodi:	26531
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	- Ishga qabul qilinishi uchun nomzod kamida 18 yoshga to'lgan, jinsiga qarab (ayol/erkak) kasb faoliyatini amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lishi lozim; - Ish boshlashdan avval nomzod dastlabki tibbiy ko'rikdan muvaffaqiyatli o'tishi va sog'lig'i kasb xususiyatiga mos kelishi; - Nomzod jismoniy bardam, ruhiy barqaror, stress holatlariga chidamli va uzoq vaqt davomida ijodiy faoliyat bilan shug'ullanish; - Mashg'ulotlar va sahnaviy tayyorgarlik jarayonida katta jamoa bilan samarali hamkorlik qilish, turli yoshdagi bolalar va ularning ota-onalari bilan muloqotda bo'lish. - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish;

Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:		o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:		norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:		-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:		TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
		6	Raqs ansambli artisti
		5	Xalq raqslarini sahnalashtiruvchi
		6	Teatr rejissyori
		6	Kostyumlar rassomi
Mehnat funksiyalarining tavsifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
A1.5 - Raqs dasturlarini yaratish va sahnalashtirish	A1.01.5 - Turli janr va uslublardagi raqslarni professional darajada tayyorlash	O'qitish natijalari	
		Mehnat harakatlari:	
		1. Raqs janri, uslubi va dramatik yechimga mos holda murakkab harakat kombinatsiyalarini mustaqil ishlab chiqish va kompozitsiyaga joylashtirish	
		2. Professional texnika talablarini hisobga olgan holda harakatlarning anatomik to'g'riligi, ritmik aniqligi va ifodaviyligini tahlil qilish hamda takomillashtirish	
		3. Raqsning syujet, kayfiyat va obraziga mos ravishda sahna harakatlari, ritmik o'tishlar va plastika yechimlarini yaratib, ularni amaliy mashg'ulotlarda sinovdan o'tkazish	
		4. Texnik murakkab elementlar, o'tishlar, piruetlar, sakrashlar va kombinatsiyalarni ijrochilarning tayyorgarlik darajasiga mos ravishda moslashtirish va ularga metodik ko'rsatmalar berish	
		5. Turli madaniy va milliy raqs uslublarini bir kompozitsiyada uyg'unlashtirish, ularning stilistik tozaligini saqlagan holda ijodiy integratsiya yaratish	
		Ko'nikmalar:	
		Murakkab raqs elementlarini yaratish va metodik asoslash	
		Raqs janr va uslublarini professional darajada uyg'unlashtirish	
		Sahna obrazini yaratish va ifodaviylikni boshqarish	
		Ijrochilar bilan individual ishlash	
		Raqsning professional sifatini tahlil qilish	
		Bilimlar:	
		Raqs janrlari va uslublari nazariyasi	
		Raqs dramaturgiyasi va kompozitsiyasi	

		Professional raqs texnikasi
		Musiqqa nazariyasi va ritmika
		Sahna san'ati asoslari
		Raqs tarixining asosiy yo'nalishlari
	A1.02.5 - Guruhlar va ansamblar uchun repertuar dasturlarini ishlab chiqish	Mehnat harakatlari:
		1. Ansambl tarkibi va ijrochilarning texnik–ijodiy imkoniyatlarini tahlil qilish
		2. Repertuar dasturining dramaturgik g'oyasini ishlab chiqish
		3. Guruh uchun sahna kompozitsiyasini yaratish
		4. Raqsar uchun musiqqa, kostyum va sahna bezaklari bo'yicha texnik va ijodiy talablarni aniqlash
		5. Repertuar dasturining sinov mashg'ulotlarini o'tkazish
		Ko'nikmalar:
		Repertuar dasturlarini tahlil qilib, badiiy konsepsiya yaratish
		Sahna uchun raqs kompozitsiyasini rejalashtirish
		Ijodiy guruhlar bilan samarali hamkorlik qilish
		Raqsar ketma-ketligini ritmik va dramaturgik jihatdan uyg'unlashtirish
		Sinov mashg'ulotlarini boshqarish, kamchiliklarni aniqlash va badiiy yechimlarni taklif qilish
		Bilimlar:
		Raqs san'ati tarixi, janrlari va uslublari
		Dramaturgiya va sahna kompozitsiyasi asoslari
		Jamoalar bilan ishlash psixologiyasi
		Musiqqa tanlash va musiqiy shakllantirish bo'yicha keng bilimlar: ritm, temp, orkestrlashtirish xususiyatlari
		Kostyum, dekoratsiya va sahna texnikasi
	A1.03.5 — Sahna effektlari, kostyumlar va rekvizitlarni ijodiy ravishda uyg'unlashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Raqsning badiiy g'oyasiga mos konsepsiya ishlab chiqish
		2. Yoritish, dekoratsiya va texnik guruhlar bilan hamkorlikda ishlash
		3. Kostyum va rekvizitlarning rang, shakl va harakatchanligini tahlil qilish
		4. Sahna effektlarining texnik va xavfsizlik talablarini o'rganish
		5. Mashg'ulot yoki sinov chiqishlarida tanlangan kostyum va effektlarning amaliy ko'rinishini baholash
		Ko'nikmalar:
		Kostyum, rekvizit va sahna effektlarini raqs g'oyasiga mos badiiy kompozitsiya tarzida uyg'unlashtirish

		Texnik jamoa, rassom, kostyumer va xoreograflar bilan samarali hamkorlik qilish
		Sahna effektlarining harakat, ritm va dramatik rivojlanishga taʼsirini tahlil qilish
		Sahna sinovlari davomida muammolarni aniqlash va ularni ijodiy yechimlar bilan bartaraf etish
		Vaqtni boshqarish, ijodiy jarayonni rejalashtirish va sahna koʻrinishini professional darajada yakunlash
		Bilimlar:
		Sahna sanʼati va teatr estetikasining asoslari
		Kostyum dizayni, materiallar xususiyatlari va ularning sahna harakatiga taʼsiri
		Sahna effektlari texnologiyasi
		Rekvizitlar va dekoratsiyalar bilan ishlash boʻyicha texnik xavfsizlik talablari
		Raqs janrlari, milliy va zamonaviy uslublarning sahna talablari
		Masʼuliyat va mustaqillik:
2. Guruhlar, ansambllar, texnik jamoa va ijodiy hamkorlar faoliyatini mustaqil boshqaradi va muvofiqlashtiradi, qarorlarni mustaqil qabul qiladi		
3. Sahnalashtirish jarayonida yuzaga keladigan ijodiy, texnik va tashkiliy muammolarni mustaqil hal qiladi va jarayon sifatining uzluksizligini taʼminlaydi		
A2.5 - Ijodiy guruhlarini boshqarish va murabbiylik qilish	A2.01.5 - Raqschilarni individual va guruh boʻyicha professional tayyorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Individual rivojlanish yoʻnalishlarini belgilash
		2. Murakkablik darajasini bosqichma-bosqich oshirish
		3. Ijrochilarga metodik tushuntirishlar berish
		4. Plastika va harakat orqali badiiy ifodani rivojlantirish
		5. Xatolarni tahlil qilish va professional tavsiyalar berish
		Koʻnikmalar:
		Har bir raqqos uchun individual rivojlanish dasturini tuzish
		Guruh mashgʻulotlarini professional darajada boshqarish
		Texnik elementlarni tushunarli va xavfsiz tarzda oʻrgatish
		Ijrochilarning ijodiy salohiyatini ochish
		Mashgʻulot jarayonida xatolarni aniqlash va ularni samarali tuzatish
		Bilimlar:
		Professional raqs texnikasi va metodikasi
		Raqschilar anatomiyasi va fiziologiyasi asoslari

		Raqs pedagogikasi va murabbiylik nazariyasi
		Musiqqa nazariyasi va ritmika
		Sahna san'ati va ijro psixologiyasi
A2.02.5 - Ijodiy guruhlar ishini rejalashtirish, boshqarish va baholash		Mehnat harakatlari:
		1. Aniq maqsad va natijalarga yo'naltirilgan ish rejasini ishlab chiqish
		2. Vazifalarni ijrochilar va kichik guruhlar kesimida taqsimlash
		3. Mashg'ulotlar jarayonida intizom va samaradorlikni ta'minlash
		4. Professional mezonlar asosida tahlil qilish
		5. Individual va guruh rivojlanish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish
		Ko'nikmalar:
		Ijodiy guruh faoliyatini rejalashtirish va boshqarish
		Mashg'ulotlar va sahna jarayonlarini tizimli nazorat qilish
		Ijrochilar faoliyatini professional mezonlar asosida baholash
		Baholash natijalariga ko'ra tuzatish va rivojlantirish choralari ishlab chiqish
		Ijodiy va texnik jamoalar bilan samarali muloqot qilish
		Bilimlar:
		Ijodiy jamoalarni boshqarish nazariyasi
		Rejalashtirish va vaqtni boshqarish asoslari
		Baholash mezonlari va monitoring usullari
		Raqs pedagogikasi va murabbiylik metodikasi
		Muloqot va jamoa psixologiyasi
A2.03.5 - Mentorlik va malaka oshirish jarayonlarini tashkil etish		Mehnat harakatlari:
		1. Mentorlik va malaka oshirish yo'nalishlarini aniqlash
		2. Mashg'ulotlar, mahorat darslari va amaliy seminarlar mazmunini belgilash
		3. Bilim va tajriba almashuvini tashkil qilish
		4. Individual tavsiyalar berish
		5. Dastur mazmuniga takomillashtirish va yangilashlar kiritish
		Ko'nikmalar:
		Mentorlik dasturlarini rejalashtirish va amalga oshirish
		Shaxsiy rivojlanish ehtiyojlarini aniqlash
		Tajriba va bilimlarni samarali uzatish
		Ishtirokchilarning rivojlanishini baholash va tahlil qilish
		Mentorlik jarayonini takomillashtirish
		Bilimlar:
		Mentorlik va murabbiylik nazariyasi

		Kasbiy rivojlanish va malaka oshirish metodikasi
		Raqs pedagogikasi va didaktik asoslar
		Baholash va monitoring tizimlari
		Muloqot va yetakchilik psixologiyasi
	Mas’uliyat va mustaqillik:	1. Ijodiy guruhlar ishini mustaqil rejalashtiradi va natijasi uchun mas’ul
		2. Murabbiylik va mentorlik jarayonlarini mustaqil tashkil etadi va boshqaradi
		3. Ijodiy va tashkiliy muammolarni mustaqil hal qiladi
A3.5 - Ijodiy loyihalarni boshqarish va nazorat qilish	A3.01.5 - Konsert, festival va boshqa tadbirlar uchun professional sahna loyihalarini amalga oshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Tadbir g’oyasi va formatiga mos sahna loyihasi konsepsiyasini ishlab chiqish
		2. Ijodiy va texnik jamoalar ishtirokida loyiha ish rejasini tuzish
		3. Raqs dasturlari, sahna kompozitsiyasi va ijro ketma-ketligini muvofiqlashtirish
		4. Texnik ta’minot jarayonlarini nazorat qilish
		5. Repetitsiya va sinov chiqishlarini tashkil etish
		Ko’nikmalar:
		Professional sahna loyihasini rejalashtirish va amalga oshirish
		Ijodiy va texnik jamoalar ishini muvofiqlashtirish va boshqarish
		Repetitsiya va sinov chiqishlarini samarali tashkil etish
		Sahna jarayonida muammolarni tezkor hal qilish
		Sifat va muddatlar ustidan nazoratni ta’minlash
		Bilimlar:
		Sahna loyihalarini boshqarish asoslari
		Raqs dramaturgiyasi va sahna kompozitsiyasi
		Sahna texnikasi asoslari
		Tadbirlar formati va protokoli
		Mehnat xavfsizligi va sahna intizomi qoidalari
	A3.02.5 - Loyihaning sifat va muddatga muvofiqligini ta’minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Loyiha jadvali va bosqichlarini tuzish
		2. Ijodiy va texnik jamoa ishini nazorat qilish
		3. Repetitsiya va sinov chiqishlarida aniqlangan kamchiliklar bo’yicha tezkor tuzatishlar kiritish
		4. Sifat standartlari va badiiy talablar asosida loyiha jarayonini monitoring qilish
		5. Loyiha yakunida natijalarni baholash
		Ko’nikmalar:
		Loyiha jarayonini rejalashtirish va amalga oshirish
		Ijodiy va texnik jamoaning ishini nazorat qilish va muvofiqlashtirish
		Sifat va muddat talablariga mos ishni ta’minlash

		Aniqlangan kamchiliklarni tezkor tuzatish Monitoring natijalariga ko'ra hisobot va takliflar tayyorlash Bilimlar: Loyiha boshqaruvi asoslari Sifat standartlari va badiiy talablar Muddatlarni boshqarish usullari Ijodiy va texnik jamoa ishini muvofiqlashtirish yo'llari Muammolarni aniqlash va tezkor yechimlar ishlab chiqish asoslari
	A3.03.5 - Yangi ijodiy g'oyalarni ishlab chiqish va joriy etish	Mehnat harakatlari: 1. Yangi raqs konseptlari va sahna g'oyalarini ishlab chiqish 2. G'oyalarni amaliy sahna chiqishlariga tatbiq etish 3. Sahna elementlari, kostyumlar va rekvizitlar bilan uyg'unlikni tahlil qilish 4. Eksperiment va sinov chiqishlarida yangi g'oyalarni sinab ko'rish 5. Yangi ijodiy yechimlarni joriy etish va xoreografik dasturga integratsiya qilish Ko'nikmalar: Yangi ijodiy g'oyalarni ishlab chiqish va sahnaga tatbiq etish Sahna elementlari, kostyum va rekvizitlarni g'oyaga moslashtirish Eksperiment va sinov chiqishlarini tashkil etish va natijalarni baholash Ijodiy jamoa bilan samarali hamkorlik qilish Yaratilgan g'oyalarni professional standartlarga mos holda joriy etish Bilimlar: Ijodiy jarayon nazariyasi Raqs san'ati va dramaturgiyasi Sahna texnikasi G'oya va takliflarni samarali yetkazish, bahs-munozaralarni boshqarish yo'llari Eksperiment va sinov usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ijodiy loyihalar sifatli va o'z vaqtida amalga oshirilishi uchun mas'ul 2. Ijodiy guruhlar va texnik jamoani mustaqil boshqaradi 3. Yangi g'oyalar va takliflarni amaliyotga joriy qilishda mustaqil qarorlar qabul qiladi
Texnik va/yoki texnologik talab:		- Spot-lampalar va proyektorlar (sahna harakatini yoritish uchun);

	- Rangli LED yoritgichlar (badiiy effekt yaratish uchun); - Moving head lampalar (harakatlanuvchi chiroqlar); - Yoritish boshqaruv pultlari (dimmer va sahna lampalarini nazorat qilish); - Mikrofonlar (simli va simsiz) – sahnadagi ovoz va musiqa uchun; - Kolonkalar (stereo va monitor tizimlari) – musiqani eshitish va uyg'unlashish uchun; - Audio mikser (mixing console) – musiqa va vokal balansini sozlash; - Musiqa fayllarini ijro qilish uchun kompyuter yoki media pleyer
--	---

Kasbning nomi:	Estrada raqs artisti
Mashg'ulot nomining kodi:	34350
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	- Ishga qabul qilinishi uchun nomzod kamida 18 yoshga to'lgan, jinsiga qarab (ayol/erkak) kasb faoliyatini amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lishi lozim; - Ish boshlashdan avval nomzod dastlabki tibbiy ko'rikdan muvaffaqiyatli o'tishi va sog'lig'i kasb xususiyatiga mos kelishi; - Jismoniy bardam, ruhiy barqaror, stress holatlariga chidamli va uzoq vaqt davomida ijodiy faoliyat bilan shug'ullanish; - Mashg'ulotlar va sahnaviy tayyorgarlik jarayonida katta jamoa bilan samarali hamkorlik qilish, turli yoshdagi bolalar va ularning ota-onalari bilan muloqotda bo'lish; - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim

Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	6	Xoreograf
	5	Raqs ansambli artisti
	5	Badiiy bezash studiyalari rahbari
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.5 — Estrada raqs ijrochiligini badiiy-talab darajasida bajarish	B1.01.5 — Raqs texnikasi, plastika, dinamika va sahna harakatlarini yuqori darajada ijro etish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Raqs kompozitsiyasini tahlil qilib, sahna ifodasi uchun moslashtirish
		2. Musiqa ritmi va ohangiga mos holda raqs elementlari va qadamlari texnikasini bajarish
		3. Tana plastikasini boshqarish va sahna muvozanatini ta'minlash
		4. Emotsiyalar va badiiy ifodani sahna harakatlariga uyg'unlashtirish
		5. Sahna makonidan samarali foydalanish, pozitsiyalarni va harakatlarni to'g'ri aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Kompozitsiyani tahlil qilish, sahna harakatlarini moslashtirish, badiiy obraz yaratish.
		Ritmni his qilish, qadamlari va harakatlarni musiqaga moslashtirish, texnik jihatdan to'g'ri bajarish.
		Tana harakatlarini boshqarish, muvozanatni saqlash, estetik plastika yaratish
		Emotsiyalarni aniq ifodalash, badiiy obrazni sahnada aks ettirish, tomoshabinga ta'sir qilish
		Harakatlarni makon bo'yicha to'g'ri joylashtirish, sahnada koordinatsiya va oriyentatsiyani saqlash
		Bilimlar:
		Raqs kompozitsiyasi tuzilishi, sahna ifodasi va dramaturgiya asoslari
		Musiqa nazariyasi, ritm va tempo tushunchalari, raqs texnikasi
		Tana anatomiya asoslari, harakatlar fiziologiyasi, muvozanat va plastika qonunlari
		Badiiy ifoda va sahna psixologiyasi va dramatik ifoda usullari
		Sahna makoni, ijrochilar o'rtasidagi joylashuv, sahna harakatlarini rejalashtirish yo'llari

	B1.02.5 — Musika ritmi, tempi va kayfiyatiga mos holda raqs kompozitsiyasini badiiy ifodalash	Mehnat harakatlari:
		1. Raqs kompozitsiyasini tahlil qilib, sahnadagi ifodasi va dramaturgiyasini belgilash
		2. Musika ritmi va tempoga mos holda harakatlar tezligi va intensivligini sozlash
		3. Tana plastikasini va sahna muvozanatini boshqarib, harakatlarni aniq va estetik bajarish
		4. Emotsiyalar, kayfiyat va badiiy ifodani harakatlarga uyg'unlashtirish
		5. Sahna makonini samarali ishlatib, ijrochilar orasidagi pozitsiyalar va harakat ketma-ketligini aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Kompozitsiyani tahlil qilish, sahna harakatlarini moslashtirish, badiiy obraz yaratish
		Ritmni his qilish, harakatlarni musiqaga moslashtirish, tempo va intensivlikni boshqarish
		Tana harakatlarini boshqarish, muvozanatni saqlash, sahnada estetik plastika yaratish
		Emotsiyalarni aniq ifodalash, badiiy obrazni sahnada aks ettirish, tomoshabinga ta'sir qilish
		Harakatlarni makon bo'yicha to'g'ri joylashtirish, sahnada koordinatsiya va oriyentatsiyani saqlash
		Bilimlar:
		Raqs kompozitsiyasi tuzilishi, dramaturgiya asoslari, sahna ifodasi va sahna san'ati
		Musika nazariyasi, ritm, tempo va kayfiyat tushunchalari, raqs texnikasi
		Tana anatomiya va harakat fiziologiyasi, muvozanat va plastika qonunlari
		Badiiy ifoda, sahna psixologiyasi, va dramatik ifoda usullari
		Sahna makoni va sahna harakatlarini rejalashtirish, ijrochilar o'rtasidagi joylashuv usullari
	B1.03.5 — Solo, duet yoki guruh shaklidagi chiqishlarda sahna madaniyati va ekspressiyani namoyon etish	Mehnat harakatlari:
		1. Raqs kompozitsiyasini sahna sharoitiga moslashtirib, solo, duet yoki guruh shaklidagi chiqishga tayyorlash
		2. Sahnadagi ekspressiya va emotsiyalarni harakatlar orqali aniq ifodalash
		3. Ijrochilar o'rtasida sahna uyg'unligini saqlash va jamoa bilan sinxron harakat qilish
		4. Sahna odob-axloq qoidalariga rioya qilish va chiqish davomida madaniyatni namoyon etish
		5. Tomoshabin bilan vizual va badiiy aloqani yaratish orqali sahnadagi ta'sirni oshirish
		Ko'nikmalar:
		Solo, duet va guruh chiqishlarini rejalashtirish, sahna harakatlarini moslashtirish, badiiy obraz yaratish

		Emotsiyalarni harakatlar orqali ifodalash, sahna obrazini jonlantirish, tomoshabinga ta'sir qilish
		Sinxron harakat qilish, sahnadagi uyg'unlikni boshqarish, jamoa bilan samarali ishlash
		Madaniyatli harakat qilish, sahnadagi odob-axloqni saqlash, professional chiqish
		Tomoshabin e'tiborini jalb qilish, sahna bilan interaktiv aloqani yaratish, ta'sirli ijro namoyish qilish
		Bilimlar:
		Raqs kompozitsiyasini tahlil qilish, sahna dramaturgiyasi, solo va jamoaviy ijro uslublari
		Badiiy ifoda, dramatik va emotsional sahna psixologiyasi
		Sahna koordinatsiyasi, jamoaviy ijro texnikasi, sahna makoni va joylashuvi usullari
		Sahna madaniyati, etik qoidalar va chiqish tartiblari
		Tomoshabin psixologiyasi, vizual kommunikatsiya asoslari, sahna san'ati
B2.5 — Raqs kompozitsiyalarini sahnaga tayyorlash va repetitsiya jarayonlarida ishtirok etish	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Estrada raqs chiqishlarining badiiy sifati, sahna madaniyati va ijro intizomiga rioya etilishi uchun mas'ul
		2. Solo, duet yoki guruh shaklidagi chiqishlarda belgilangan sahna vazifalarini mustaqil va ongli ravishda bajaradi
		3. Repetitsiya va sahna jarayonida xoreograf ko'rsatmalarini to'g'ri va o'z vaqtida amalga oshirish uchun javob beradi
B2.5 — Raqs kompozitsiyalarini sahnaga tayyorlash va repetitsiya jarayonlarida ishtirok etish	B2.01.5 — Xoreograf ko'rsatmalariga muvofiq raqs elementlarini o'rganish va takomillashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Xoreograf tomonidan belgilangan raqs kompozitsiyasi va sahna rejalarini o'zlashtirish
		2. Repetitsiya jarayonida raqs elementlari va harakat ketma-ketligini aniq va to'g'ri bajarish
		3. Xoreograf ko'rsatmalariga muvofiq harakatlarni texnik va badiiy jihatdan tuzatish va takomillashtirish
		4. Sahna chiqishiga tayyorgarlik jarayonida belgilangan joylashuvlar va o'tishlarni mashq qilish
		5. Repetitsiya intizomiga rioya qilgan holda jamoa bilan uyg'un va sinxron ishlash
		Ko'nikmalar:
		Raqs kompozitsiyasini eslab qolish, sahna rejalariga mos harakat qilish, chiqishga tayyorgarlikni amalga oshirish
		Raqs elementlarini tez o'zlashtirish, texnik xatolarni tuzatish, harakatlarni aniq bajarish
		Og'zaki va amaliy ko'rsatmalarni to'g'ri tushunish, ularni harakatlarda aniq aks ettirish
		Jamoa bilan muvofiq harakat qilish, repetitsiya jarayonida intizomni saqlash, umumiy ijroga moslashish

		O'z harakatlarini nazorat qilish, yuklamani to'g'ri taqsimlash, barqaror ijrochilikni ta'minlash
		Bilimlar:
		Raqs kompozitsiyasi tuzilishi, sahna joylashuvi va o'tishlar, repetitsiya jarayonlarini tashkil etish asoslari
		Estrada raqsi texnikasi, asosiy va murakkab raqs elementlari, harakatlar ketma-ketligi qoidalari
		Xoreografik terminologiya, sahna ko'rsatmalari va belgilar
		Jamoaviy ijro tamoyillari, sahnadagi sinxronlik va uyg'unlik qoidalari
		Sahna oldi tayyorgarligi, jismoniy holatni saqlash, repetitsiya xavfsizligi qoidalari
	B2.02.5 — Repetitsiya jarayonida harakatlar uyg'unligini, aniq ritmni va dramaturgik izchillikni saqlash	Mehnat harakatlari:
		1. Repetitsiya davomida raqs harakatlarini belgilangan ritm va tempga qat'iy rioya qilgan holda bajarish
		2. Harakatlar ketma-ketligini sahna dramaturgiyasiga mos ravishda uzluksiz va mantiqiy amalga oshirish
		3. Jamoa a'zolari bilan sinxronlikni saqlab, umumiy uyg'unlikni ta'minlash
		4. O'tishlar va pozitsiya almashuvlarini aniqlik bilan bajarish orqali kompozitsion izchillikni saqlash
		5. Repetitsiya jarayonida aniqlangan xatolarni tahlil qilib, ularni tuzatish ustida ishlash
		Ko'nikmalar:
		Ritmni aniq his qilish va harakatlarni musiqaqa moslashtirish
		Harakatlar ketma-ketligini izchil va uzluksiz bajarish
		Jamoa bilan uyg'un va sinxron ishlash
		O'z ijrosini tahlil qilish va xatolarni bartaraf etish
		Bilimlar:
		Musiqqa ritmi, tempi va o'lchovlari
		Raqs dramaturgiyasi va sahna kompozitsiyasi asoslari
		Jamoaviy ijro va sinxron harakat qoidalari
		Repetitsiya jarayonlarini tashkil etish tamoyillari
	B2.03.5 — Sahnaga chiqish oldidan texnik tayyorgarlik, jamoa bilan muvofiqlik va sinxronlikni ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Sahnaga chiqishdan oldin raqs harakatlari, joylashuv va o'tishlarni texnik jihatdan qayta ko'zdan kechirish
		2. Musiqqa, yorug'lik va sahna texnikasi bilan bog'liq sharoitlarga moslashish
		3. Jamoa a'zolari bilan joylashuv, boshlanish nuqtalari va harakat ketma-ketligini kelishib olish
		4. Sahnaga chiqish oldidan sinxronlikni ta'minlash maqsadida qisqa mashqlar va muvofiqlashtiruvchi takrorlar bajarish
		5. Texnik yoki tashkiliy o'zgarishlarga tezkor moslashib, sahna chiqishiga tayyor holatni saqlash

		Ko'nikmalar:
		Texnik sharoitlarga tez moslashish
		Jamoa bilan muvofiq va sinxron harakat qilish
		O'z harakatlarini nazorat qilish va barqaror ijroni ta'minlash
		Sahnaga chiqish oldidan tezkor tayyorgarlikni amalga oshirish
		Bilimlar:
		Sahna texnikasi asoslari
		Raqs kompozitsiyasining texnik talablari va sahna joylashuvi usullari
		Jamoaviy chiqishlarda muvofiqlik va sinxronlik qoidalari
		Sahnaga chiqish oldi tayyorgarligi tartibi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Sahnaga chiqish oldidan shaxsiy texnik tayyorgarligi, jismoniy holati va tashqi ko'rinishining belgilangan talablarga muvofiqligi uchun mas'ul
		2. Jamoa bilan muvofiqlik va sinxronlikni ta'minlash jarayonida o'z harakatlarini mustaqil ravishda nazorat qiladi va umumiy ijroga moslashtiradi
		3. Xoreograf va sahna rahbarining ko'rsatmalariga muvofiq sahna chiqishiga tayyor holatda bo'lish uchun javob beradi
B3.5 — Sahnadagi obrazni yaratish va ijodiy ko'nikmalarni rivojlantirish	B3.01.5 — Har bir chiqish uchun mos obraz, xarakter va mimik ifodalar tizimini ishlab chiqish	Mehnat harakatlari:
		1. Chiqish mavzusi, musiqiy asar va sahna g'oyasini tahlil qilib, sahnadagi obraz konsepsiyasini aniqlash
		2. Obrazga mos xarakter, xatti-harakat va mimik ifodalar tizimini shakllantirish
		3. Harakatlar, mimika va plastikani yagona badiiy obrazga bo'ysundirib uyg'unlashtirish
		4. Sahna kiyimi, rekvizit va tashqi ko'rinish elementlarini obraz talablari bilan muvofiqlashtirish
		5. Ijro jarayonida obrazning izchilligini saqlab, badiiy ifodani mustahkamlash
		Ko'nikmalar:
		Obraz konsepsiyasini ishlab chiqish, sahna g'oyasini harakatlar orqali ifodalash
		Mimik ifodalarni boshqarish, xarakterga mos emotsiyalarni aniq ifodalash
		Harakatlar va plastikani yagona obrazga uyg'unlashtirish, sahnada badiiy izchillikni saqlash
		Kostyum va rekvizitdan obrazni kuchaytirish uchun samarali foydalanish
		Ijodiy yondashuvni qo'llash, obrazni ijro jarayonida boyitish va rivojlantirish
		Bilimlar:
		Sahna obrazi tushunchasi, badiiy obraz yaratish qonuniyatlari, estrada raqs san'ati estetikasi

		Mimika va pantomima asoslari, yuz ifodalari va emotsiyalar tizimi, sahna psixologiyasi
		Tana plastikasining ifodaviy imkoniyatlari, harakat va obraz o'rtasidagi badiiy bog'liqlik qoidalari
		Sahna kostyumi, rekvizit va tashqi ko'rinishning obraz yaratishdagi roli
		Ijodiy jarayonlar, improvizatsiya asoslari, badiiy izlanish usullari
	B3.02.5 — Kostyum, grim va rekvizitlar bilan ishlash orqali obrazning badiiy yaxlitligini ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Sahna chiqishi uchun belgilangan kostyum, grim va rekvizitlarning obrazga mosligini tahlil qilish
		2. Kostyum va rekvizitlar bilan harakatlarni texnik va badiiy jihatdan mashq qilish
		3. Grim va tashqi ko'rinishni sahna yoritilishi hamda tomoshabin masofasiga moslashtirish.
		4. Chiqish jarayonida kostyum va rekvizitlardan xavfsiz va estetik tarzda foydalanish
		5. Obraz yaxlitligini saqlash maqsadida tashqi ko'rinish va harakat uyg'unligini nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Kostyum va grimni obrazga mos tanlash va qo'llash
		Rekvizitlar bilan sahnada erkin va ishonchli harakat qilish
		Tashqi ko'rinish orqali obrazni kuchaytirish
		Sahna sharoitida badiiy yaxlitlikni saqlash
		Bilimlar:
		Sahna kostyumi, grim va rekvizitlarning badiiy ifodadagi o'rni
		Sahna yoritilishi va tashqi ko'rinish o'rtasidagi bog'liqligi
		Rekvizitlar bilan ishlashda xavfsizlik qoidalari
		Estrada chiqishlarida tashqi ko'rinish talablari
	B3.03.5 — O'z ijodiy qobiliyatini rivojlantirish, yangi uslublar, shakllar va raqs texnikalarini o'zlashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Zamonaviy va an'anaviy estrada raqs yo'nalishlarini o'rganish va tahlil qilish
		2. Yangi raqs texnikalari va harakat shakllarini repetitsiya jarayonida amaliy o'zlashtirish
		3. O'z ijrochilik imkoniyatlarini baholab, ijodiy rivojlanish yo'nalishlarini belgilash
		4. O'zlashtirilgan yangi uslublarni sahna chiqishlarida sinovdan o'tkazish
		5. Ijodiy tajribani kengaytirish maqsadida trening, mahorat darslari va seminar-treninglarda ishtirok etish
		Ko'nikmalar:
		Yangi raqs uslublarini tez o'zlashtirish
		Harakat texnikalarini moslashtirish va ijroga tatbiq etish
		O'z ijrosini tahlil qilish va baholash

		Ijodiy yondashuv va improvizatsiya elementlaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Estrada raqsining zamonaviy va klassik uslublari
		Yangi raqs texnikalari va harakat shakllarining asoslari
		Ijodiy rivojlanish va oʻz-oʻzini takomillashtirish tamoyillari
		Repetitsiya va mashgʻulot metodlari
	Masʼuliyat va mustaqillik:	1.Shaxsiy ijodiy qobiliyatini rivojlantirish, yangi uslublari va raqs texnikalarini oʻzlashtirish jarayonida mustaqil harakat qiladi va natijalari uchun masʼul
2.Repetitsiya va mashgʻulotlarda yangi texnikalarni amaliy qoʻllash va toʻgʻri oʻzlashtirilishini taʼminlaydi		
3.Oʻz ijodiy ishini tahlil qilib, takomillashtirish va yangi ijodiy yechimlar ishlab chiqish uchun javobgar		
Texnik va/yoki texnologik talab:		- Sahna chiqishlari uchun professional audio tizim (mikrofonlar, kolonkalar, musiqani ijro etish qurilmalari); - Sahna yoritish tizimi (spotlight, rangli lampalar, effektli yoritish); - Raqs studiyasi yoki sahna maydoni, yassi va silliq pollar (plint, parket, Marley pol); - Repetitsiya va chiqishlarda raqs elementlarini sinxronlashtirish uchun sahna monitorlari, proyektor yoki qoʻshimcha vizual texnika.

Kasbning nomi:	Havaskorlik raqs (teatr) jamoasi rahbari
Mashg'ulot nomining kodi:	34350
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	1-yillik ish staji talab etiladi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	- Ishga qabul qilinishi uchun nomzod kamida 18 yoshga to'lgan, jinsiga qarab (ayol/erkak) kasb faoliyatini amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lishi lozim; - Ish boshlashdan avval nomzod dastlabki tibbiy ko'rikdan muvaffaqiyatli o'tishi va sog'lig'i kasb xususiyatiga mos kelishi; - Jismoniy bardam, ruhiy barqaror, stress holatlariga chidamli va uzoq vaqt davomida ijodiy faoliyat bilan shug'ullanish; - Mashg'ulotlar va sahnaviy tayyorgarlik jarayonida katta jamoa bilan samarali hamkorlik qilish, turli yoshdagi bolalar va ularning ota-onalari bilan muloqotda bo'lish; - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.

Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:		o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:		norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:		-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:		TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
		6	Xoreograf
		5	Raqs ansambli artisti
		5	Badiiy bezash studiyalari rahbari
Mehnat funksiyalarining tavsifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
D1.5 — Raqs (yoki teatr) jamoasi ijodiy faoliyatini rejalashtirish va boshqarish	D1.01.5 — Jamoaning yillik ijodiy rejasi, repertuar siyosati va ijro dasturlarini shakllantirish	O'qitish natijalari	
		Mehnat harakatlari:	
		1. Jamoa a'zolarining ijodiy imkoniyatlari va tayyorgarlik darajasini tahlil qilish	
		2. Yil davomida ijro etiladigan chiqishlar, festival va tanlovlar ro'yxatini aniqlash	
		3. Repertuarni janr, mavzu va murakkablik darajasi bo'yicha muvozanatlash	
		4. Har bir sahna asari uchun ijro muddati va tayyorgarlik bosqichlarini belgilash	
		5. Yillik ijodiy rejani jamoa faoliyati va tashkiliy imkoniyatlarga moslashtirish	
		Ko'nikmalar:	
		Yillik ijodiy rejani bosqichma-bosqich ishlab chiqish va hujjatlashtirish	
		Jamoa imkoniyatlariga mos repertuarni tanlash va shakllantirish	
		Ijro dasturlarini mavzu va format bo'yicha uyg'unlashtirish	
		Reja va repertuarni tashkiliy hamda vaqt resurslariga moslashtirish	
		Ijodiy faoliyat natijalarini tahlil qilish va rejalarga tuzatish kiritish	
		Bilimlar:	
		Havaskorlik raqs va teatr jamoalari faoliyatini rejalashtirish tamoyillari	
		Repertuar siyosatini shakllantirishning badiiy va tarbiyaviy mezonlari	
		Turli janr va uslublardagi sahna asarlarining tuzilishi va talablari	
		Festival, tanlov va ommaviy tadbirlar uchun dastur tuzish qoidalari	

		Jamoa a'zolarining yosh, tayyorgarlik va ijodiy imkoniyatlarini hisobga olish usullari
	D1.02.5 — Asarlarni tanlash, sahna ko'rinishlarini badiiy-g'oyaviy konsept asosida loyihalash	Mehnat harakatlari: 1. Jamoa yo'nalishi va maqsadlariga mos badiiy asarlarni tahlil qilish va saralash 2. Tanlangan asarlarning g'oyaviy mazmuni va tarbiyaviy ahamiyatini baholash 3. Sahna ko'rinishlarining umumiy badiiy konsepsiyasini ishlab chiqish 4. Raqs yoki teatr ifodasi uchun asosiy obraz va sahnaviy yechimlarni belgilash 5. Sahna ko'rinishlarini jamoa ijrochilik imkoniyatlariga moslashtirib loyihalash Ko'nikmalar: Badiiy va tarbiyaviy jihatdan mos asarlarni tanlab olish Sahna ko'rinishlari uchun g'oyaviy konsepsiyani shakllantirish Asar mazmunini sahnaviy harakat va ifoda orqali talqin qilish Sahna loyihasini jamoa ijrochilik darajasiga moslashtirish Badiiy yechimlarni amaliy sahna rejalariga aylantirish Bilimlar: Raqs va teatr asarlarini tanlash mezonlari va badiiy tahlil asoslari Sahna asarining g'oyaviy-mazmuniy tuzilishi va dramaturgiya elementlari Badiiy konsepsiya ishlab chiqish tamoyillari va sahnaviy ifoda vositalari Havaskor jamoalar uchun mos sahna janrlari va uslublari
	D1.03.5 — Mashg'ulotlar jarayonini tashkil etish va ijodiy intizomni ta'minlash	Mehnat harakatlari: 1. Mashg'ulotlar jadvali va davomiyligini jamoa imkoniyatlariga mos rejalashtirish 2. Mashg'ulotlar mazmunini ijodiy maqsadlar va repertuar talablariga muvofiqlashtirish 3. Ijrochilar ishtiroki va faolligini muntazam nazorat qilish 4. Mashg'ulotlarda ijodiy va tashkiliy intizom qoidalarini joriy etish 5. Ish jarayonida yuzaga keladigan muammolarni tezkor hal etish va tuzatish kiritish Ko'nikmalar: Mashg'ulotlar jadvalini tuzish va amalda boshqarish Ijodiy intizomni rag'batlantirish va zarur hollarda tartibga solish Jamoa a'zolari bilan samarali muloqot va muvofiqlashtirish

		Mashg'ulot jarayonida muammolarni aniqlash va tezkor hal etish
		Mashg'ulotlar natijalariga ko'ra tuzatishlar kiritish
		Bilimlar:
		Havaskorlik raqs va teatr jamoalarida mashg'ulotlarni tashkil etish tamoyillari
		Ijodiy jarayonda intizom va mas'uliyatni ta'minlash usullari
		Mashg'ulotlar jarayonida vaqt va resurslarni boshqarish asoslari
		Jamoa bilan ishlashda pedagogik va psixologik yondashuvlar
		Mashg'ulotlar samaradorligini baholash mezonlari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Jamoaning yillik ijodiy rejasi va mashg'ulotlar jarayonining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi uchun javobgar
		2. Ijodiy va tashkiliy masalalarda mustaqil qarorlar qabul qilish, zarur hollarda rejaga o'zgartirishlar kiritadi
		3. Mashg'ulotlar jarayonida ijodiy intizom, o'zaro hurmat va samarali ish muhitini ta'minlashga mas'ul
D2.5 — Raqs qo'shiqlari va sahna ko'rinishlarini o'rgatish hamda ijrochilar mahoratini rivojlantirish	D2.01.5 — Raqs texnikasi, sahna madaniyati, plastika va ritm bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish	Mehnat harakatlari:
		1. Mashg'ulotlarni jismoniy qizish, texnik mashqlar va sahnaviy harakatlarga bo'lib tashkil etish
		2. Raqs qadamlarini texnik aniqlik va plastika talablariga muvofiq ko'rsatib berish
		3. Sahna madaniyati va ijro intizomi bo'yicha amaliy ko'rsatmalar berish
		4. Ritm va musiqiy tempni his etish uchun maxsus mashqlar o'tkazish
		5. Ijrochilarning individual texnik kamchiliklarini aniqlab, tuzatish mashqlarini berish
		Ko'nikmalar:
		Raqs harakatlarini aniq, tushunarli va namoyish orqali o'rgatish
		Ijrochilarning texnik va plastik imkoniyatlarini baholash
		Ritm va musiqiylikni rivojlantiruvchi mashqlarni tanlash va qo'llash
		Sahnaviy obraz va harakatlar uyg'unligini shakllantirish
		Mashg'ulot jarayonida intizom va ijodiy muhitni ta'minlash
		Bilimlar:
		Raqs texnikasining asosiy va murakkab elementlari
		Sahna madaniyati, sahnada o'zini tutish va ijro etikasi qoidalari
		Inson harakati plastikasining anatomik va biomexanik asoslari

		Musiqiy ritm, temp va metr tushunchalari hamda ularning raqs bilan uyg'unligi asoslari
		Mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi va pedagogik yondashuvlar
D2.02.5 — Yangi raqs kompozitsiyalarini bosqichma- bosqich o'rgatish		Mehnat harakatlari:
		1. Raqs kompozitsiyasini qismlarga ajratish va har bir qismni alohida tushuntirish
		2. Ijrochilarga har bir qadam, burilish va qo'l-oyoq harakatlarini ketma-ket namoyish qilish
		3. Ritm, tempo va musiqiy aksentlarga mos harakatlarni mashq qilishni tashkil etish
		4. Har bir ijrochining texnika va plastikasini kuzatib, xatolarni aniqlash va tuzatish
		5. Qismlarni bosqichma-bosqich birlashtirib, to'liq kompozitsiyani ijro etishni nazorat qilish
		6. Mashg'ulot davomida ijrochilar motivatsiyasini oshirish va ular bilan aloqani saqlash
		Ko'nikmalar:
		Raqs qismlarini bosqichma-bosqich ajratib o'rgatish
		Har bir ijrochining texnika va plastikasini kuzatib, xatolarni tuzatish
		Kompozitsiyani to'liq sahnaga moslashtirish va birlashtirish
		Mashg'ulot jarayonini samarali tashkil etish va motivatsiya berish
		Ijrochilar bilan samarali kommunikatsiya qilish va ularni rag'batlantirish
		Bilimlar:
		Raqs texnikasi va turli milliy hamda zamonaviy uslublar bo'yicha nazariy bilimlar
		Ritm, tempo va musiqiy aksentlarni tushunish hamda ularni raqs harakatlariga moslashtirish qoidalari
		Plastika va sahna madaniyati asoslari
		Pedagogika va mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi
		Ijrochilarning individual imkoniyatlari va xatolarini aniqlash usullari
D2.03.5 — Jamoa a'zolarining ijrochilik salohiyatini baholash va individual rivojlanish bo'yicha tavsiyalar berish		Mehnat harakatlari:
		1. Har bir ijrochining raqs texnikasi, ritm va plastikasini kuzatish va tahlil qilish
		2. Ijrochilarning sahna harakatlari va obraz ifodasini baholash
		3. Individual rivojlanish rejasi va mashg'ulot strategiyasini ishlab chiqish
		4. Raqsda xatolar va zaif tomonlarni aniqlash hamda tuzatish bo'yicha tavsiyalar berish.
		5. Jamoa a'zolarining motivatsiyasini oshirish va rag'batlantirish

		6. Ijrochilarni sahnada mustaqil ishlashga tayyorlash uchun individual mashg'ulotlar o'tkazish Ko'nikmalar: Ijrochilarning texnika va sahna ifodasini mustaqil baholash Individual rivojlanish rejasi va mashg'ulot strategiyasini ishlab chiqish Xatolarni aniqlash va tuzatish bo'yicha aniq tavsiyalar berish Ijrochilar bilan samarali pedagogik va motivatsion muloqot qilish Mashg'ulotlarni individual va guruh bo'yicha tashkil etish Natijalarni kuzatish va jamoa a'zolarining rivojlanishini tahlil qilish Bilimlar: Raqs texnikasi va plastika asoslari, turli uslub va maktablar Ritm, koordinatsiya va sahna harakatlari nazariyasi Jamoa boshqaruvi va pedagogik metodlar asoslari Individual rivojlanish va mehnat intizomi tamoyillari Baholash mezonlari Psixologik jihatdan ijrochilarni rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Jamoa a'zolarining raqs texnikasi va sahna ijrosining sifatini ta'minlash uchun javobgar 2. Mashg'ulotlarda belgilangan dastur va pedagogik metodlarga rioya qilinishini nazorat qiladi 3. Ijrochilar mahoratini oshirish va individual rivojlanish bo'yicha tavsiyalar berishda aniqlik va ishonchlikni ta'minlaydi
D3.5 — Madaniy tadbirlar, konsertlar va chiqishlarni tashkil etish hamda jamoani namoyish etish	D3.01.5 — Konsert, ko'rik-tanlov, festivallar uchun sahna chiqishlarini tayyorlash va rejalashtirish	Mehnat harakatlari: 1. Tadbir dasturini tahlil qilib, sahna chiqishlari uchun vaqt va tartibni belgilash 2. Jamoa a'zolarining sahnaga chiqish ketma-ketligini aniqlash va ro'yxatlash 3. Sahnaga maydonini va texnik jihozlarni tayyorlash, yoritish va ovoz jihozlarini sozlash jarayonida ishtirok etish 4. Har bir raqs yoki sahna qismini texnik va badiiy jihatdan repetitsiya qilish va moslashtirish 5. Libos, rekvizit va sahna dekoratsiyasini tayyorlash hamda ularni sahnaga joylashtirishni nazorat qilish 6. Tartib-intizomni ta'minlash va sahna chiqishlarida xavfsizlik qoidalariga rioya qilinishini kuzatish 7. Jamoa a'zolariga sahna chiqishidagi harakatlar bo'yicha ko'rsatmalar berish va ularni motivatsiya qilish

		Ko'nikmalar:
		Sahna chiqishlarini rejalashtirish va tartibga solish
		Jamoa a'zolarini boshqarish va motivatsiya qilish, ularning sahnada samarali ishlashini ta'minlash
		Texnik jihozlar (yoritish, ovoz, dekoratsiya) bilan ishlashni tashkil etish va nazorat qilish
		Har bir sahna qismini repetitsiya qilish va texnik-badiiy nuqtai nazardan moslashtirish
		Libos va rekvizitlardan estetik va xavfsiz foydalanishni nazorat qilish
		Muammolarni tezkor aniqlash va sahna chiqishlarini muvofiqlashtirish
		Bilimlar:
		Sahna san'ati va raqs turlari, xususan havaskorlik jamoalari repertuari xususiyatlari
		Konsert, ko'rik-tanlov va festival dasturlarini tuzish va ularni sahnaga moslashtirish prinsiplari
		Sahna texnikasi, yoritish, ovoz va dekoratsiya jihozlari ishlash prinsiplari
		Libos, rekvizit va sahna elementlari bilan ishlash qoidalari
		Xavfsizlik va mehnat muhofazasi qoidalari (sahna faoliyati kontekstida)
		Raqs va sahna chiqishlarida intizom va ritmni ta'minlash usullari
		Sahna san'ati va raqs turlari, xususan havaskorlik jamoalari repertuari xususiyatlari
D3.02.5 — Jamoaning tashqi hamkorlar, madaniyat muassasalari va tashkilotlar bilan aloqalarini yo'lga qo'yish		Mehnat harakatlari:
		1. Tashqi hamkor tashkilotlar, madaniyat muassasalari va festival tashkilotchilari bilan uchrashuvlar o'tkazish va kelishuvlar tuzish
		2. Jamoaning repertuarini va sahna chiqishlarini hamkorlarga taqdim etish, ularni loyiha va dastur bilan tanishtirish
		3. Hamkorlik shartlari, muddatlar va resurslarni muvofiqlashtirish uchun rasmiy xatlar, memorandum va bitimlar tayyorlash
		4. Madaniy tadbirlar, konsertlar va chiqishlar bo'yicha tashqi aloqalarni rejalashtirish va monitoring qilish
		5. Hamkorlar bilan muloqot jarayonida jamoa manfaatlarini himoya qilish va ijodiy tashabbuslarni targ'ib qilish
		6. Aloqa jarayonida yuzaga keladigan nizolarni hal qilish va ishni davom ettirish uchun tezkor yechimlar ishlab chiqish
		Ko'nikmalar:
		Tashqi hamkorlar bilan samarali muloqot qilish va munosabatlarni rivojlantirish

		Jamoaning repertuar va sahna chiqishlarini taqdim etish va targ'ib qilish
		Aloqa jarayonida yuzaga kelgan nizolarni tez va konstruktiv hal qilish
		Rasmiy hujjatlarni tayyorlash, shartnoma va bitimlarni rasmiylashtirish
		Tashqi aloqalarni rejalashtirish va monitoring qilish, natijalarni tahlil qilish
		Bilimlar:
		Madaniyat va san'at sohasidagi tashkiliy faoliyat, festival va konsertlarni tashkil etish tartiblari
		Tashqi hamkorlar bilan shartnomalar, memorandumlar va rasmiy hujjatlar tuzish qoidolari
		Raq va sahna ijrosi bilan bog'liq standartlar, repertuar talablari va badiiy me'yorlar
		Tashqi kommunikatsiya va PR asoslari, hamkorlik va muzokara jarayonlari
		Madaniy tadbirlarni rejalashtirish va monitoring qilish metodikasi
D3.03.5 — Sahna liboslari, rekvizitlar, texnik jihozlar bilan ta'minlanganligini nazorat qilish va chiqish jarayonini boshqarish		Mehnat harakatlari:
		1. Sahna liboslari va rekvizitlar ro'yxatini tekshirish, yetarliligini va to'g'ri joylashuvini ta'minlash
		2. Texnik jihozlar (yoritish, ovoz tizimi, sahna moslamalari) ishlash holatini oldindan nazorat qilish
		3. Libos va rekvizitlar bilan ishlash bo'yicha artistlarni yo'l-yo'riq bilan ta'minlash
		4. Sahna chiqishi davomida texnik jihozlar va rekvizitlarning o'z vaqtida ishlashini monitoring qilish
		5. Chiqish jarayonida yuzaga keladigan texnik yoki tashkiliy muammolarni tezkorlik bilan hal qilish
		6. Sahna chiqishiga tayyorgarlik ko'rish va chiqish vaqtida barcha elementlarning uyg'unligini ta'minlash
		7. Sahna jarayonini muvofiqlashtirish va artistlar harakatini libos, rekvizit va texnika bilan uyg'unlashtirish
		Ko'nikmalar:
		Sahna liboslari va rekvizitlarni tekshirish va tartibga solish
		Texnik jihozlar ishlashini monitoring qilish va sozlash
		Artistlar bilan samarali kommunikatsiya o'rnatish, ularga yo'l-yo'riq berish
		Chiqish jarayonida vaqtni boshqarish va sahnani uyg'unlashtirish
		Muammoli vaziyatlarni aniqlash va tezkor yechim topish
		Sahna harakatlarini libos, rekvizit va texnik elementlar bilan uyg'unlashtira olish

		Bilimlar:
		Sahna liboslari va rekvizitlar turlari, ularning funksiyalari va saqlash qoidalari
		Sahna texnik jihozlari: yoritish, ovoz tizimi, sahna mexanizmlari va ularning ishlash prinsiplari
		Sahna chiqishining badiiy va texnik talablari, sahna koordinatsiyasi
		Texnik va tashkiliy xavfsizlik qoidalari, san’atkorlarning libos va rekvizitlardan xavfsiz foydalanish tartibi
		Konsert, tomosha yoki chiqish jarayonini boshqarish metodlari
		Sahna chiqishida muammolarni oldini olish va tezkor hal qilish usullari
		Mas’uliyat va mustaqillik:
Texnik va/yoki texnologik talab:		
- Sahna yoritish uskunalari – reflektorlar, led yoritgichlar, sahna fokus lampalari, rangli filtrlar; - Ovoz tizimlari – mikrofonlar (simli va simsiz), karnaylar, ovoz kuchaytirgichlar, audio mikserlar; - Multimedia va proyeksiya qurilmalari – projektorlar, ekranlar, video-mapping uskunalari; - Sahna texnikasi – sahna platformalari, dekoratsiyalar, sahna ko’targichlar va silindrik mexanizmlar; - Rekvizitlar va liboslar uchun texnik jihozlar – kiyim shkaflari, liboslarni saqlash va tikish uchun mos uskunalar, rekvizitlarni tashish va saqlash uchun qutilar; - Sahna harakatini boshqarish tizimlari – elektr motorlar, treklardagi o’zgartirishlar, masofadan boshqariladigan sahna elementlari.		

Kasbning nomi:	Xalq raqs ansambli artisti
Mashg'ulot nomining kodi:	34350
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	- Ishga qabul qilinishi uchun nomzod kamida 18 yoshga to'lgan, jinsiga qarab (ayol/erkak) kasb faoliyatini amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lishi lozim; - Ish boshlashdan avval nomzod dastlabki tibbiy ko'rikdan muvaffaqiyatli o'tishi va sog'lig'i kasb xususiyatiga mos kelishi talab etiladi; - Nomzod jismoniy bardam, ruhiy barqaror, stress holatlariga chidamli va uzoq vaqt davomida ijodiy faoliyat bilan shug'ullanish qobiliyatiga ega bo'lishi zarur; - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlariga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Folklor ansambl rahbari
	5	Folklor-etnografik ansambli xonanda (sozanda)si
	5	Badiiy bezash studiyalari rahbari
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
E1.5 - Guruh va bo'limni sahnada boshqarish, sahna tartibini nazorat qilish	E1.01.5 - Sahn harakatlarining badiiy ifodasini yaxshilash bo'yicha takliflar kiritish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Guruh va bo'lim sahnada harakatlarini kuzatish va nazorat qilish
		2. Sahn harakatlarining badiiy ifodasini oshirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish
		3. Murabbiy bilan maslahatlashib takliflarni amaliyotga tadbiq etish
		4. Guruh ijrosida ritm va koordinatsiyani saqlash
		5. Taklif qilingan badiiy elementlar va o'zgarishlarni sahnada sinab ko'rish va yaxshilash
		Ko'nikmalar:
		Guruh, bo'lim sahna harakatlarini nazorat qilish
		Sahn harakatlarini badiiy ifoda bilan boyitish
		Murabbiy ko'rsatmalari asosida takliflarni amalda sinab ko'rish
		Ansambl bilan uyg'un va tartibli ishlash
		Badiiy yechimlarni sahna ijrosida mustaqil takomillashtirish
		Bilimlar:
		Guruh va bo'limni sahnada boshqarish tamoyillari
		Sahn harakatlarining badiiy ifoda va estetik talablari
		Ansambl ijrosida ritm va koordinatsiyani saqlash qoidalari
		Takliflar ishlab chiqish va ijroga tadbiq etish usullari
		Murabbiy bilan samarali muloqot va sahna muvofiqlashtirish prinsiplari
	E1.02.5 - Sahn ijrosi davomida xatoliklarni aniqlash va tuzatish	Mehnat harakatlari:
		1. Sahn ijrosi davomida guruh yoki bo'lim harakatlarini diqqat bilan kuzatish
		2. Xatolik va uyg'unsizliklarni aniqlash
		3. Aniqlangan xatolarni murabbiy ko'rsatmalari yoki o'z tashabbusi bilan tuzatish
		4. Guruh a'zolarini sahna tartibiga moslashtirish va qo'llab-quvvatlash

		5. Xatolarni qayta takrorlanmasligi uchun mashg'ulot va sahna jarayonida koordinatsiyani ta'minlash
		Ko'nikmalar:
		Sahna ijrosi davomida xatolarni aniqlash
		Guruh harakatlarini tartibga solish va uyg'unlashtirish
		Xatolarni tezkor va samarali tuzatish
		Murabbiy ko'rsatmalarini ijroga tadbiq etish
		Ansambl bilan uyg'un va barqaror ishlash
		Bilimlar:
		Sahna ijrosi va kichik guruh harakatlarini nazorat qilish tamoyillari
		Xatoliklarni aniqlash va tuzatish metodikasi
		Ansambl uyg'unligini saqlash va sahna tartibi qoidalari
		Murabbiy ko'rsatmalari asosida badiiy va texnik tuzatishlar qilish asoslari
		Sahna mashg'ulotlari davomida xatolarni kamaytirish tamoyillari
	E1.03.5 - Ansambl a'zolarining sahna tayyorgarligini nazorat qilish va rag'batlantirish	Mehnat harakatlari:
		1. Ansambl a'zolarining sahnaga tayyorligini kuzatish va baholash
		2. Har bir artistning mashg'ulot va sahna oldi tayyorgarligini tekshirish
		3. Tayyorlikdagi kamchiliklarni aniqlash va tuzatishga yordam berish
		4. Ansambl a'zolarini rag'batlantirish va motivatsiya berish
		5. Sahnada intizom va tartibni saqlash uchun ko'rsatmalar berish
		Ko'nikmalar:
		Ansambl a'zolarining tayyorligini kuzatish va baholash
		Kamchiliklarni aniqlash va tuzatishga ko'maklashish
		Rag'batlantirish va motivatsiya berish
		Sahnada intizom va tartibni saqlash
		Guruh bilan uyg'un va samarali ishlash
		Bilimlar:
		Ansambl a'zolarining sahnaga tayyorgarlik tamoyillari
		Tayyorlikni baholash va xatoliklarni aniqlash usullari
		Rag'batlantirish va motivatsiya berish prinsiplari
		Sahnada intizom va tartibni saqlash qoidalari
		Murabbiy ko'rsatmalari va sahna boshqaruvi asoslari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Guruh va bo'limni sahnada boshqarish va tartibni saqlash uchun javobgar

		2. Guruh a'zolarining sahnaga tayyorligini nazorat qiladi va rag'batlantiradi
		3. Sahnada ijrosi davomida o'z qarorlari va harakatlari uchun mustaqil
E2.5 - Yangi raqs qismlarini o'rganish, sahna kompozitsiyalarini sozlash va murabbiy bilan ishlash	E2.01.5 - Yangi raqs qismlarini o'rganish va sahnaga moslashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Murabbiy ko'rsatmalariga binoan yangi raqs qismlarini yodlash va o'zlashtirish
		2. Har bir raqs qismini sahna sharoitiga moslashtirish
		3. Harakatlar ketma-ketligini va sahnadagi joylashuvni uyg'unlashtirish
		4. Raqs qismlarini ansambl bilan uyg'un ijro etish
		5. Mashg'ulot davomida murabbiy bilan maslahatlashib, sahna kompozitsiyasini takomillashtirish
		Ko'nikmalar:
		Yangi raqs qismlarini tez va to'g'ri o'zlashtirish
		Harakatlarni sahna sharoitiga moslashtirish
		Ansambl bilan uyg'un harakat qilish
		Murabbiy ko'rsatmalariga binoan sahna kompozitsiyasini takomillashtirish
		Harakatlar va kombinatsiyalarni aniq va badiiy ijro etish
		Bilimlar:
		Yangi raqs qismlarini yodlash va sahnaga moslashtirish tamoyillari
		Raqs ketma-ketligi va sahna joylashuvi asoslari
		Ansambl bilan uyg'un ijro etish qoidalari
		Murabbiy ko'rsatmalari va sahna kompozitsiyasi prinsiplari
		Harakatlar va kombinatsiyalarning sahnadagi badiiy talablari
	E2.02.5 — Murabbiy bilan birga sahna kompozitsiyasining badiiy va texnik tafsilotlarini aniqlash	Mehnat harakatlari:
		1. Murabbiy bilan maslahatlashib sahna kompozitsiyasining badiiy va texnik elementlarini aniqlash
		2. Harakatlar va raqs qismlarining sahnaga mosligini baholash
		3. Texnik va badiiy xatolarni aniqlash va tuzatish bo'yicha tavsiyalar berish
		4. Kompozitsiya elementlarini amaliyotda sinab ko'rish va takomillashtirish
		5. Ansambl bilan uyg'un ijroni ta'minlash uchun murabbiy bilan doimiy muloqot qilish
		Ko'nikmalar:
		Sahna kompozitsiyasining badiiy va texnik tafsilotlarini aniqlash
		Harakat va raqs qismlarini sahnaga moslashtirish
		Texnik va badiiy xatolarni aniqlab, tuzatish

		Murabbiy bilan maslahatlashib kompozitsiyani takomillashtirish
		Ansambl bilan uyg'un va samarali ijro etish
		Bilimlar: Sahna kompozitsiyasining badiiy va texnik tuzilishi asoslari Harakat va raqs qismlarini sahnaga moslashtirish tamoyillari Texnik va badiiy xatolarni aniqlash usullari Murabbiy bilan samarali muloqot va muvofiqlashtirish prinsiplari Ansambl ijrosida uyg'unlik va badiiy estetik talablari
	E2.03.5 - Raqs sahnasi uchun kiyim, rekvizit va sahna makonini optimallashtirishda maslahat berish	Mehnat harakatlari: 1. Sahna kiyimi, rekvizit va makon elementlarini tahlil qilish va baholash 2. Murabbiy bilan maslahatlashib sahna vizual va texnik jihatlarini optimallashtirish 3. Kiyim va rekvizitlarning raqs harakatlariga mosligini tekshirish 4. Sahna makonini raqs ijrosiga qulay tarzda tashkil etish bo'yicha takliflar berish 5. Ansambl ijrosini va sahna uyg'unligini ta'minlash uchun tavsiyalarni amaliyotga tadbqiq etish Ko'nikmalar: Kiyim, rekvizit va sahna makonini raqs ijrosiga moslashtirish Murabbiy bilan maslahatlashib takliflar berish Harakat va kombinatsiyalar bilan kiyim va rekvizit uyg'unligini ta'minlash Sahna makonini ijro uchun optimallashtirish Tavsiyalarni amaliyotga tadbqiq etib ansambl uyg'unligini saqlash Bilimlar: Sahna kiyimi, rekvizit va makon elementlari asoslari Raqs harakatlariga kiyim va rekvizit mosligini baholash tamoyillari Sahna makonini optimallashtirish va ijroga moslashtirish qoidalari Murabbiy bilan maslahatlashish va sahna vizualini yaxshilash prinsiplari Ansambl ijrosi va sahna uyg'unligini ta'minlash tamoyillari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Yangi raqs qismlarini mustaqil o'zlashtirish va sahnaga moslashtirish uchun javobgar 2. Murabbiy bilan ishlashda sahna kompozitsiyasini takomillashtirish bo'yicha mustaqil takliflar berish 3. Ansambl uyg'unligini saqlash va sahna ijrosini sifatli bajarish uchun ongli harakat qilish

E3.5 - Raqqoslarni sahna texnikasi va ijrosiga o'rgatish	E3.01.5 - Raqqoslarga sahna texnikasini o'rgatish	Mehnat harakatlari:
		1. Raqqoslarga sahna texnikasining asosiy harakatlarini tushuntirish
		2. Harakatlarni namoyish qilib, raqqoslarni amaliyotda yo'naltirish
		3. Har bir raqqosning texnika bajarilishini kuzatish va xatolarni aniqlash
		4. Texnikani to'g'ri bajarishga ko'maklashish va tuzatishlar kiritish
		5. Mashg'ulot davomida raqqoslarning rivojlanishini rag'batlantirish va baholash
		Ko'nikmalar:
		Sahna texnikasini tushuntirish va amaliyotda namoyish etish
		Raqqoslarning harakatini kuzatish va tuzatish
		Har bir raqqosga individual yondashish
		Mashg'ulot davomida rag'batlantirish va baholash
		Texnikani mustahkamlash va ijroni yaxshilash
		Bilimlar:
		Raqqoslar uchun sahna texnikasi asoslari
		Harakat va pozitsiyalarni to'g'ri bajarish tamoyillari
		Mashg'ulotni tashkil etish va individual yondashuv usullari
		Xatolarni aniqlash va tuzatish metodikasi
		Rag'batlantirish va baholash prinsiplari
	E3.02.5 - Raqs kombinatsiyalarini mashq qilish jarayonida to'g'ri bajarilishini nazorat qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Raqqoslar mashq qilayotgan raqs kombinatsiyalarini diqqat bilan kuzatish
		2. Harakatlar ketma-ketligi va sahna texnikasining to'g'ri bajarilishini baholash
		3. Aniqlangan xatoliklarni raqqoslarga tushuntirish va tuzatishga yordam berish
		4. Raqs kombinatsiyasini ansambl bilan uyg'unlashtirish va ritmga moslashtirish
		5. Mashg'ulot davomida raqqoslarning texnik va badiiy rivojlanishini rag'batlantirish
		Ko'nikmalar:
		Raqs kombinatsiyalarini nazorat qilish va to'g'ri bajarilishini tekshirish
		Xatolarni aniqlab, raqqoslarga tushuntirish va tuzatish
		Harakatlarni ansambl bilan uyg'unlashtirish
		Raqs texnikasini mustahkamlash va ritmga moslash
		Mashg'ulot davomida raqqoslarni rag'batlantirish va baholash
		Bilimlar:
		Raqs kombinatsiyalari va sahna texnikasini o'rgatish asoslari

		Harakatlar ketma-ketligi va ritmga moslash tamoyillari
		Xatoliklarni aniqlash va tuzatish metodikasi
		Ansambl bilan uyg'un ijro va koordinatsiya qoidalari
		Raqs mashg'ulotlarini tashkil etish va baholash prinsiplari
	E3.03.5 - Yangi artistlarni sahnada mustaqil ishlashga tayyorlash va ularni rivojlantirish	Mehnat harakatlari:
		1. Yangi artistlarning sahna texnikasi va harakatlarini kuzatish
		2. Har bir artistning mustaqil ishlash ko'nikmalarini aniqlash va rivojlantirish
		3. Murabbiy ko'rsatmalari asosida mashg'ulotlarni individual va guruh tarzida tashkil etish
		4. Artistlarning xatoliklarini aniqlash va tuzatish bo'yicha yo'naltirish berish
		5. Raqs ijrosida badiiy ifoda va sahna uyg'unligini oshirish uchun maslahatlar berish
		Ko'nikmalar:
		Yangi artistlarni mustaqil ishlashga o'rgatish
		Sahna harakatlarini kuzatish va to'g'ri bajarilishini nazorat qilish
		Xatolarni tuzatish va artistlarni yo'naltirish
		Mashg'ulotlarni individual va guruh tarzida tashkil etish
		Ansambl uyg'unligi va badiiy ifodani oshirish
		Bilimlar:
		Yangi artistlarni sahnada ishlashga tayyorlash tamoyillari
		Sahna texnikasi va harakatlarini o'rgatish asoslari
		Individual va guruh mashg'ulotlarini tashkil etish metodikasi
		Xatoliklarni aniqlash va tuzatish usullari
		Raqs ijrosida badiiy ifoda va ansambl uyg'unligi qoidalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Raqqoslarni sahna texnikasi va ijrosiga o'rgatishda javobgar
		2. Yangi artistlarni mustaqil ishlashga tayyorlash va rivojlantirish jarayonida ongli qarorlar qabul qilish
		3. Mashg'ulot va sahna ijrosida raqqoslarning rivojlanishini ta'minlash uchun mustaqil harakat qilish
Texnik va/yoki texnologik talab:		- Spot-lampalar va proyektorlar (sahna harakatini yoritish uchun); - Rangli LED yoritgichlar (badiiy effekt yaratish uchun); - Moving head lampalar (harakatlanuvchi chiroqlar); - Yoritish boshqaruv pultlari (dimmer va sahna lampalarini nazorat qilish);

	- Mikrofonlar (simli va simsiz) – sahnadagi ovoz va musiqa uchun; - Kolonkalar (stereo va monitor tizimlari) – musiqani eshitish va uyg'unlashish uchun; - Audio mikser (mixing console) – musiqa va vokal balansini sozlash; - Musiqa fayllarini ijro qilish uchun kompyuter yoki media pleyer.
--	---

Kasbning nomi:	Xalq raqslarini sahnalashtiruvchi
Mashg'ulot nomining kodi:	34350
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	- Ishga qabul qilinishi uchun nomzod kamida 18 yoshga to'lgan, jinsiga qarab (ayol/erkak) kasb faoliyatini amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'lishi lozim; - Ish boshlashdan avval nomzod dastlabki tibbiy ko'rikdan muvaffaqiyatli o'tishi va sog'lig'i kasb xususiyatiga mos kelishi; - Nomzod jismoniy bardam, ruhiy barqaror, stress holatlariga chidamli va uzoq vaqt davomida ijodiy faoliyat bilan shug'ullanish; - Mashg'ulotlar va sahnaviy tayyorgarlik jarayonida katta jamoa bilan samarali hamkorlik qilish, turli yoshdagi bolalar va ularning ota-onalari bilan muloqotda bo'lish; - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; — Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim

Norasmiiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	6	Xoreograf
	5	Xalq raqs ansambli artisti
	6	Baletmeyster
	6	Konsertmeyster (illyustrator)
	6	Sahna bezakchisi (dekorator)
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
F1.5 — Xalq raqslarini sahnalashtirish konsepsiyasini ishlab chiqish	F1.01.5 — Raqs g'oyasi, syujeti, obrazlari va badiiy yechimlarini belgilash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Raqs g'oyasi va mavzusini aniqlash
		2. Syujet va obrazlarni tahlil qilish va ularni sahna kompozitsiyasiga moslashtirish
		3. Badiiy yechimlarni yaratish va sahnadagi ifoda vositalarini belgilash
		4. Raqs elementlarini konsepsiyaga mos ravishda tanlash va joylashtirish
		5. Konsepsiyani ansambl a'zolari va murabbiy bilan muvofiqlashtirish
		Ko'nikmalar:
		Raqs konsepsiyasini loyihalash va vizualizatsiya qilish
		Syujet va obrazlarni sahna harakatlariga moslashtirish
		Badiiy yechimlarni ishlab chiqish va sahnaga tatbiq etish
		Konsepsiyani ansambl a'zolari bilan uyg'unlashtirish
		Turli badiiy elementlar va folklor motivlarini integratsiya qilish
		Bilimlar:
		Raqs g'oyasi, mavzu va syujetini shakllantirish asoslar
		Raqs obrazlari va badiiy yechimlarni yaratish tamoyillari
		Sahna kompozitsiyasi va dramaturgiya elementlari
		Turli raqs uslublari va folklor elementlari bilan ishlash qoidalari
		Ansambl va murabbiy bilan muvofiqlashtirish jarayoni
		Mehnat harakatlari:
		1. Musiqa tanlash va uning ritmiga mos sahna harakatlarini rejalashtirish
		2. Libos va rekvizitlarni konsepsiyaga muvofiq tanlash va joylashtirish
		3. Sahna dizaynini konsepsiya g'oyasiga moslashtirish

	F1.02.5 - Musiqa, harakat, libos va sahna dizaynining umumiy konsepsiyasini yaratish	4. Harakat, musiqa va sahna elementlarini uyg'unlashtirish 5. Umumiy konsepsiyani murabbiy va ansambl bilan muvofiqlashtirish Ko'nikmalar: Musiqa va harakatlarni sahnaga moslashtirish Libos va rekvizitlarni badiiy konsepsiyaga muvofiq tanlash Sahna dizaynini konsepsiya g'oyasiga moslashtirish Harakat, musiqa va sahna elementlarini uyg'unlashtirish Konsepsiyani ansambl va murabbiy bilan muvofiqlashtirish Bilimlar: Musiqa, harakat, libos va sahna dizayni asoslari Sahna kompozitsiyasini yaratish va vizual uyg'unlik tamoyillari Raqs va sahna elementlarini uyg'unlashtirish qoidalari Turli badiiy va folklor elementlari Ansambl va murabbiy bilan konsepsiyani muvofiqlashtirish jarayoni
	F1.03.5 — Milliy raqs maktabi uslublarini tanlash va kreativ yechimlar ishlab chiqish	Mehnat harakatlari: 1. Milliy raqs maktablari uslublarini o'rganish va tahlil qilish 2. Tanlangan uslublarni sahna konsepsiyasiga moslashtirish 3. Kreativ badiiy yechimlarni ishlab chiqish va sahnaga tatbiq etish 4. Raqs elementlari va obrazlarni innovatsion tarzda uyg'unlashtirish 5. Tanlangan uslub va yechimlarni ansambl va murabbiy bilan muvofiqlashtirish Ko'nikmalar: Milliy raqs uslublarini tahlil qilish va tanlash Tanlangan uslub va elementlarni sahnaga moslashtirish Kreativ va badiiy yechimlarni ishlab chiqish Raqs obrazlari va elementlarini innovatsion tarzda uyg'unlashtirish Badiiy yechimlarni ansambl va murabbiy bilan muvofiqlashtirish Bilimlar: Milliy raqs maktablari va ularning uslublari asoslari Raqs kompozitsiyalarida kreativ yechimlarni ishlab chiqish tamoyillari Badiiy obraz va ifodani sahnaga tatbiq etish qoidalari Sahna konsepsiyasida turli raqs elementlari Ansambl va murabbiy bilan badiiy yechimlarni muvofiqlashtirish jarayoni

	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Raqs konsepsiyasini yaratishda o'z qarorlariga javob berish va natijaga mas'ul
		2. Sahna g'oya va badiiy yechimlarni mustaqil ishlab chiqish va taklif etadi
F2.5 —Raqs kompozitsiyasini to'liq rejissyor-xoreografik ishlanma sifatida yaratish	F2.01.5 - Xoreografik partiyalar, guruh harakatlari va ritmik tuzilmani rejalashtirish	3. Ansambl va murabbiy bilan muvofiqlashtirish jarayonida mustaqil fikr bildiradi
		Mehnat harakatlari:
		1. Raqs kompozitsiyasidagi xoreografik partiyalarni aniqlash va rejalashtirish
		2. Guruh harakatlarini sahnaga moslashtirish va uyg'unlashtirish
		3. Ritmik tuzilmani belgilash va ansamblga tatbiq etish
		4. Harakatlar va sahna elementlarini badiiy ifodaga moslashtirish
		5. Kompozitsiyani murabbiy va ansambl bilan muvofiqlashtirish
		Ko'nikmalar:
		Xoreografik partiyalar va guruh harakatlarini sahnaga moslashtirish
		Ritmik tuzilmani yaratish va ansambl bilan uyg'unlashtirish
		Sahna elementlarini badiiy ifodaga moslashtirish
		Kompozitsiyani rejissyor-xoreograf bilan muvofiqlashtirish
		Raqs kompozitsiyasida kreativ va estetik yechimlarni tatbiq etish
		Bilimlar:
		Xoreografik partiyalar, guruh harakatlari va ritmik tuzilma asoslari
		Sahna kompozitsiyasi va badiiy konsepsiya yaratish qoidalari
		Ansamblidagi harakatlarni uyg'unlashtirish va sahna ritmi
		Turli badiiy elementlar
		Rejissyor-xoreograf va ansambl bilan ish yuritish tamoyillari
	F2.02.4 - Raqschilarga texnika, ekspressiya va sahnaviy obraz bo'yicha talablar qo'yish	Mehnat harakatlari:
		1. Raqschilarga sahna texnikasi bo'yicha talablarni aniq belgilash
		2. Harakat va obrazlarni ekspressiv tarzda ifodalashni yo'lga qo'yish
		3. Sahnaviy obrazlarni yaratish va raqqoslarga tatbiq etishni nazorat qilish
		4. Guruh va individual raqqoslarning harakatini kuzatish va tuzatish
		5. Texnika, ekspressiya va sahnaviy obrazni murabbiy bilan muvofiqlashtirish

		Ko'nikmalar: Raqschilarga texnika va ekspressiya bo'yicha aniq ko'rsatmalar berish Sahnaviy obrazni yaratish va unga raqqoslarni moslashtirish Guruh va individual raqqoslarning harakatini kuzatish va tuzatish Texnika, ekspressiya va sahnaviy obrazni ansambl bilan uyg'unlashtirish Sahna ijrosini badiiy va texnik nuqtai nazardan tahlil qilish va takomillashtirish Bilimlar: Sahna texnikasi va raqs harakatlarining asosiy qoidalari Ekspressiya va sahnaviy obrazni yaratish tamoyillari Raqschilarni boshqarish va ularni sahna ko'rsatmalariga moslashtirish usullari Guruh va individual ijroning badiiy va texnik talablarini baholash mezonlari Rejissyor-xoreografik konsepsiya va ansambl bilan ishlash prinsiplari
	F2.03.5- Repetitsiya jarayonini boshqarish va badiiy sifati uchun mas'ul bo'lish	Mehnat harakatlari: 1.Repetitsiya jarayonini rejalashtirish va sahna mashg'ulotlarini tashkil etish 2.Raqschilar harakatini kuzatish va sahna texnikasi bo'yicha tuzatishlar kiritish 3.Badiiy ifoda, obraz va sahnaviy ritmni nazorat qilish 4.Guruh va individual raqqoslarning ishlash samaradorligini baholash 5.Repetitsiya jarayonida ansambl bilan murabbiy va xoreografik konsepsiyani uyg'unlashtirish Ko'nikmalar: Repetitsiya jarayonini samarali boshqarish va vaqtni rejalashtirish Raqschilar harakatini kuzatish va sahna texnikasini tuzatish Badiiy ifoda, sahnaviy ritm va obrazni nazorat qilish Guruh va individual raqqoslar ishini baholash va rag'batlantirish Ansambl bilan murabbiy va xoreografik konsepsiyani uyg'unlashtirish Bilimlar: Repetitsiya jarayonlarini tashkil etish va boshqarish usullari Sahna texnikasi va raqs ijrosining badiiy talablarini baholash mezonlari Raqs kompozitsiyasi va guruh ijrosini badiiy va texnik nuqtai nazardan tahlil qilish qoidalari

		Guruh va individual raqqoslarni boshqarish, nazorat qilish va rag'batlantirish usullari
		Rejissyor-xoreografik konsepsiya va ansambl bilan ishlash prinsiplari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Repetitsiya va sahna ijrosining badiiy sifati uchun to'liq mas'ul
		2. Raqs kompozitsiyasini yaratish va amalga oshirish jarayonida mustaqil qarorlar qabul qiladi
F3.5 —Sahna qo'yilmasining badiiy va texnik uyg'unligini ta'minlash	F3.01.5 —Libos, yoritish, musiqa va dekoratsiyaning bir-biriga mosligini nazorat qilish	3. Guruh va individual raqqoslarning ishlashini nazorat qilish va kerakli tuzatishlarni mustaqil amalga oshiradi
		Mehnat harakatlari:
		1. Sahna liboslari, yoritish, musiqa va dekoratsiyalarni o'zaro uyg'unligini kuzatish
		2. Har bir sahna elementi o'z vaqtida va mos tarzda ishlashini nazorat qilish
		3. Sahna texnikasi va badiiy ifodaning uyg'unligini baholash
		4. Kerak bo'lganda sahna elementlarini moslashtirish yoki tuzatish bo'yicha takliflar berish
		5. Rejissyor-xoreograf bilan muvofiqlikda sahna ijrosini nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Sahna liboslari, rekvizit va yoritish elementlarini monitoring qilish
		Badiiy va texnik uyg'unlikni tahlil qilish va baholash
		Sahna elementlarini tezkor va samarali tarzda moslashtirish
		Rejissyor-xoreograf bilan hamkorlikda sahna ijrosini boshqarish
		Guruh va individual ijrochilarning sahna ishlashini nazorat qilish va rag'batlantirish
		Bilimlar:
		Sahna liboslari, yoritish, musiqa va dekoratsiyalar asoslari
		Badiiy va texnik uyg'unlik mezonlari
		Sahna texnikasi va sahnada harakatlanish qoidalar
		Rejissyor-xoreografik konsepsiya va sahna ijrosi talablarini tushunish usullari
		Sahna elementlarini bir-biriga moslashtirish usullari
	F3.02.5- Sahnadagi harakatlar xavfsizligi va professional talablarni bajarish	Mehnat harakatlari:
		1. Sahnadagi barcha harakatlar xavfsizligini muntazam nazorat qilish
		2. Raqschilar va sahna xodimlari uchun xavfsizlik qoidalarini tushuntirish va rioya etilishini ta'minlash
		3. Sahna elementlari bilan ishlashda xavfsizlik choralari qo'llash
		4. Professional texnik va badiiy talablar bajarilishini kuzatish

		5. Xatolik yoki xavf yuzaga kelganda tezkor choralar ko'rish va tuzatish
		Ko'nikmalar:
		Sahnadagi harakatlarni xavfsiz va to'g'ri nazorat qilish
		Xavf-xatarni aniqlash va uni bartaraf etish
		Raqschilar va sahna xodimlariga xavfsizlik bo'yicha ko'rsatmalar berish
		Professional texnik va badiiy talablarni amalda ta'minlash
		Sahnadagi xatoliklarni tezkor aniqlash va tuzatish
		Bilimlar:
		Sahna xavfsizligi qoidalari va me'yoriy talablar
		Raq va sahna texnikasining professional standartlari
		Libos, rekvizit va sahna jihozlaridan xavfsiz foydalanish qoidalari
		Favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartibi
		Sahnadagi ijro va koordinatsiya asoslari
F3.03.5 - Tomoshabin uchun ta'sirchan badiiy ko'rinish yaratishni tashkil etish		Mehnat harakatlari:
		1. Raqs kompozitsiyasining badiiy obrazini aniqlash va sahnada ifodalash
		2. Libos, yoritish, musiqa va sahna dekoratsiyasini tomoshabin idrokiga moslashtirish
		3. Sahna harakatlari va ritmni tomoshabin e'tiborini jalb qiladigan tarzda sozlash
		4. Har bir raqqosning sahnadagi joylashuvi va harakatini badiiy ifodaga moslashtirish
		5. Kompozitsiya davomida ta'sirchan sahna tasvirini yaratish uchun raqqoslar va texnik jihozlarni boshqarish
		Ko'nikmalar:
		Raq kompozitsiyasini badiiy va texnik jihatdan sahnada ifodalash
		Libos, yoritish, musiqa va sahna bezaklarini integratsiyalash va muvofiqlashtirish
		Raq ijrochilari harakatini badiiy obrazga moslashtirish
		Sahna dinamikasini yaratish va ta'sirchan sahna obrazini boshqarish
		Tomoshabin idrokini hisobga olgan holda sahna effektlarini tashkil etish
		Bilimlar:
		Xalq raqslari va sahna kompozitsiyalari badiiy asoslari, obraz va ekspressiya uslublari
		Libos, sahna dekoratsiyasi, yoritish va musiqa elementlarining badiiy uyg'unligi
		Raq harakatlarini tomoshabin e'tiborini jalb qiladigan shaklda tashkil etish qoidalari
		Sahna xavfsizligi va professional talablar

		Tomoshabin psixologiyasi va sahnada hissiy ta'sir yaratish usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Badiiy va texnik uyg'unlikni ta'minlashga mas'ul
		2. Xavfsizlik va professional talablarni bajarishga javobgar
		3. Sahnada ijrosining badiiy ko'rinishini tashkil etish va tomoshabin e'tiborini jalb qilish bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qiladi
Texnik va/yoki texnologik talab:		- Spot-lampalar, proyektorlar (rangli va oq chiroqlar); - Moving head yoritgichlar (harakatlanuvchi lampalar); - LED panel va fon yoritgichlar; - Dimmer va yoritish boshqaruv pultlari; - Mikser (mixing console); - Kolonka (stereo va monitor) tizimlari; - Mikrofonlar: simli va simsiz; - Audio fayllarni ijroga tayyorlash uchun kompyuter yoki media pleyer; - Effekt protsessorlar (reverb, echo)

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchi to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	Madaniyat vazirligi Ta'lim sohasini muvofiqlashtirish bo'limi, Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha bosh mutaxassis	Tuopxo'jayev.A
2.	"Madaniyat ta'limi markazi" davlat muassasasi bosh mutaxassisi	Djo'rayev.Sh
3.	Namangan ixtisoslashtirilgan san'at maktabi o'qituvchisi	Ubayev.N
4.	Qarshi ixtisoslashtirilgan san'at maktabi direktor o'rinbosari	Namozov.B
5.	R.Glier nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa maktabi direktor o'rinbosari	Azizov.U